

การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
The Development of Student Care Administration System Model
for School under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area
District Office 2

จกรักษ์ ศรีทิพย์ Jongrak Srithip

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

Nakhon Pathom Primary Educational Service Area District Office 2

Corresponding author, e-mail: jeejee1395@gmail.com

Received November 12, 2024; Revised December 29, 2024; Accepted: January 22, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ 4) เพื่อประเมินการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง ประเด็นการสนทนากลุ่ม แบบรายงานผลการดำเนินงาน และแบบตรวจสอบและยืนยันรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สำหรับแนวทาง คือ สถานศึกษาควรบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน 2) รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหาร และผลผลิต 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า สถานศึกษาสามารถบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการขั้นตอนของรูปแบบได้ โดยมีประสิทธิภาพของการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการตรวจสอบและยืนยันรูปแบบ พบว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไป

ได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และ 4) ผลการประเมินการใช้รูปแบบ พบว่า มีสถานศึกษาที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับเข้มแข็ง ร้อยละ 87.93 และอยู่ในระดับที่ต้องการการพัฒนา ร้อยละ 12.07 โดยผลการประเมินความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ; ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน; การบริหาร

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the current situation, problems and guidelines for student care and support administration system for schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2; 2) to develop the Student Care and Support Administration System for schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2; 3) to investigate the model of student care and support administration system for schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2; and 4) to evaluate the model of student care and support administration system for schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. Using research and development methods (R&D). The research samples collected were schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. The research instruments employed were the questionnaires, the semi-structured interview, focus group discussion, the report form and the verification and confirmation model form. The statistics applied in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis. The results were as follows: 1. The overall current situation of student care and support administration system for schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level and the problems of student care and support administration system for schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 were at a low level, the guidelines were that schools should systematically manage the student care and support administration system using a clear step by step process. 2 .The model of The Student Care and Support Administration System for schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 consisted of input, process and output. 3 .The findings on the implementation of student care and support administration system model for schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 were the schools applied the step of the model to manage the student care and support administration system and the efficiency was at the highest level resulting in the accuracy, propriety, feasibility and utility considered at a high level. 4. The findings of the model application revealed that 87.93 % of the schools employing the student care and support system were at a strong level and 12.07% of the schools

employing the student care and support system were at a developing level and the overall satisfaction was a highest level.

Keywords: model development; the student care and support administration system; administration

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ทั้งนี้ปัจจุบันสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด รวมทั้งการสื่อสารที่มีการกระจายอย่างกว้างขวางและไร้ขีดจำกัด ทำให้ทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญและเร่งการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลง การศึกษาถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะให้พร้อมรับมือต่อแรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้นจะเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้เกิดความก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

จากรายงานสถานการณ์การศึกษาไทย: ทิศทางและแนวโน้มการเรียนการสอนยุคโควิด - 19 กล่าวไว้ว่า สถานะการศึกษาของไทยในปี 2563 พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จำนวนสถานศึกษาและผู้เรียนมีแนวโน้มลดลงทุกปี ซึ่งเป็นผลจากอัตราการเกิดและจำนวนเด็กที่ลดลง จำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาของเอกชนและการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงอัตราการเข้าเรียนต่อในทุกระดับมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีโดยการเลือกเรียนด้านอาชีวศึกษามีสัดส่วนมากขึ้น ซึ่งเป็นทิศทางที่คาดหวังในการพัฒนากำลังคนของประเทศ ผู้เรียนด้อยโอกาสของไทยเกือบทั้งหมดเป็นกลุ่มเด็กยากจน การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ข้ำเติมปัญหาความยากจนของเด็กและครอบครัวให้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น รวมทั้งภาวะอื่นที่เป็นปัญหาส่วนตนหรือปัญหาสังคม เช่น เด็กกำพร้า ขนกลุ่มน้อย เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงาน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนทุกระดับการศึกษาในแต่ละวิชาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) จากสถานการณ์และสภาพปัญหาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประสบปัญหาทั้งด้านการเรียน ปัญหาครอบครัว สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และปัญหาด้านความปลอดภัย สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ประกอบด้วย ปัจจัยเสี่ยงจากสภาพครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม เพื่อน รวมทั้งปัจจัยที่เกิดจากบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียนเอง ด้วยสภาพและปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนดังได้กล่าวถึงข้างต้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากความร่วมมือของกรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษาในอดีต จะเป็นเครื่องมืออีกชิ้นหนึ่งที่จะช่วยให้โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้เป็นกลไกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งแวดล้อมไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเร็ว ร้อน แรงและร้ายได้อย่างเท่าทัน ทัวถึง ถูกต้อง และเป็นธรรมกับเด็กและเยาวชนทุกคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน ฯลฯ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ดำเนินการขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีสภาพปัญหาสอดคล้องและเหมือนกันกับปัญหาระดับชาติดังกล่าวข้างต้น อาทิเช่น นักเรียนขาดโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ เด็กหลุดจากระบบการศึกษา ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา นักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะชีวิต ฯลฯ หากไม่มีระบบการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขที่เหมาะสมแล้วจะส่งผลที่ไม่พึงปรารถนาต่อตัวนักเรียนและสังคมโดยรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จึงพยายามดำเนินการบริหารจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ที่มุ่งพัฒนาเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือและศรัทธาของชุมชน โดยได้นำกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ แต่จากการดำเนินการที่ผ่านมาประสบปัญหา คือ การบริหารจัดการที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ยังไม่มีรูปแบบการบริหารอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จึงมุ่งมั่นพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อแก้ปัญหากลุ่มนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พร้อมทั้งเสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความปลอดภัยนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและป้องกันการหลุดออกจากระบบ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันและเด็กพิการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐาน และเพื่อสร้างคุณภาพนักเรียนสู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
4. เพื่อประเมินการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2554) จำนวน 92 แห่ง โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอ ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 368 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การศึกษาแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การยกร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยใช้การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทาง

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จากขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการยกร่างรูปแบบ

2. การตรวจสอบรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยการใช้การสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 9 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยประเด็นการสนทนากลุ่มและแบบตรวจสอบรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาผลการดำเนินงานจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัด อำเภอละ 1 แห่ง รวม 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดตึกตา อำเภอนครชัยศรี โรงเรียนบ้านไผ่หลวง อำเภอบางเลน โรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน และโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามคง อำเภอกุสุมาลย์ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลด้วยแบบรายงานผลการดำเนินงาน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2. การประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 4 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครู จำนวน 87 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 127 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2554) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละสถานศึกษา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การตรวจสอบและยืนยันรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยการใช้แบบตรวจสอบและยืนยันรูปแบบเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ดังนี้

1. การประเมินผลการดำเนินงานจากการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยให้

สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดนำรูปแบบไปใช้ จำนวน 116 แห่ง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบรายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผลการดำเนินงาน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 116 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 116 คน ครู จำนวน 116 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 116 คน รวมทั้งสิ้น 348 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

1.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

1.2 แนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า สถานศึกษาควรบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีกระบวนการในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบเป็นกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถใช้ทฤษฎีระบบในการขับเคลื่อน

2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 1) นโยบายการบริหาร 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 3) ครูและบุคลากร 4) ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 5) งบประมาณและทรัพยากร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร (Process) ประกอบด้วย 1) TH : THINK คิดวิเคราะห์วางแผนรอบด้าน 2) A : ACTION ลงมือปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ 3) CH : CHECK ตรวจสอบ หาข้อค้นพบ ประเมินผล 4) I : IMPROVE ปรับปรุงพัฒนาด้วยวิธีการอันแยบยล และ 5) N : NETWORK ผสานเครือข่าย ชุมชนร่วมพัฒนา และองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย คุณภาพของนักเรียน และประสิทธิภาพของสถานศึกษา

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

3.1 ผลการดำเนินงานจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า สถานศึกษาสามารถบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามกระบวนการขั้นตอนของรูปแบบได้ครบถ้วนทั้ง

3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร (Process) และ องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ผลการตรวจสอบและยืนยัน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้จริงได้

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

4.1 ผลการประเมินการดำเนินงานจากการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า มีสถานศึกษาที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับเข้มแข็ง จำนวน 102 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.93 และมีสถานศึกษาที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับที่ต้องการการพัฒนา จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.07

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังที่ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	ปัจจัยนำเข้า (Input)	4.54	0.34	มากที่สุด
1	นโยบายการบริหาร	4.62	0.50	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.57	0.57	มากที่สุด
3	ครูและบุคลากร	4.56	0.53	มากที่สุด
4	ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.55	0.55	มากที่สุด
5	งบประมาณและทรัพยากร	4.41	0.49	มาก
	กระบวนการบริหาร (Process)	4.51	0.38	มากที่สุด
6	TH: THINK คิดวิเคราะห์วางแผนรอบด้าน	4.51	0.54	มากที่สุด
7	A: ACTION ลงมือปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ	4.59	0.53	มากที่สุด
8	CH: CHECK ตรวจสอบหาข้อค้นพบ	4.46	0.58	มาก
	ประเมินผล			

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	I: IMPROVE ปรับปรุงพัฒนาด้วยวิธีการอันแยบยล	4.42	0.49	มาก
10	N: NETWORK ผสานเครือข่าย ชุมชน ร่วมพัฒนา	4.52	0.53	มากที่สุด
	ผลผลิต (Output)	4.56	0.41	มากที่สุด
11	คุณภาพของนักเรียน	4.54	0.57	มากที่สุด
12	ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	4.58	0.54	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.53	0.32	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการกำหนดนโยบายและจุดเน้นที่ชัดเจน มอบนโยบายลงสู่การปฏิบัติแก่สถานศึกษาอย่างชัดเจน และสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและน่านโยบายไปสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับกัลยา พรมรัตน์ ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่าสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กัลยา พรมรัตน์, 2559) ส่วนปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษามีการปฏิบัติตามกรอบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคู่มือครูที่ปรึกษาของกรมสุขภาพจิตที่จัดทำแนวทางการดำเนินงานนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน จึงทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยมีปัญหาน้อยมาก สอดคล้องกับวิชัย อินทนาม ที่ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (วิชัย อินทนาม, 2556) สำหรับแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ควรมีกระบวนการในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน ทั้งนี้สามารถใช้ทฤษฎีระบบในการขับเคลื่อน สอดคล้องกับสุทิน ทองดวง ที่ศึกษารูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า แนวทางที่ควรจัดในโรงเรียนต้องเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมี

วิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้สามารถส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหา (สุทิน ทองดวง, 2565)

2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร (Process) และองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมต่อการแก้ปัญหาที่สอดคล้องตามความเป็นจริงในบริบทของสถานศึกษา และการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับนพปฎล บุญพงษ์ ที่กล่าวว่า ทุกระบบต้องมีองค์ประกอบหรือสิ่งต่างๆ เพื่อดำเนินงานสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่องค์การได้ตั้งไว้ ดังนั้นภายในระบบจึงมีองค์ประกอบ ได้แก่ สิ่งที่ป้อนเข้าไป (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Output) หรือ ผลิตภัณฑ์ (Product) (นพปฎล บุญพงษ์, 2560)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า สถานศึกษาสามารถบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการขั้นตอนของรูปแบบได้ โดยมีประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการตรวจสอบและยืนยันรูปแบบ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากก่อนการนำรูปแบบไปทดลองใช้ได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ผ่านกระบวนการสนทนากลุ่มเพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม หลังการทดลองใช้มีการตรวจสอบและยืนยันรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยได้ดำเนินการประเมินตรวจสอบในทุกองค์ประกอบของรูปแบบ รวมทั้งผู้วิจัยได้ดำเนินการชี้แจงและทำความเข้าใจการใช้รูปแบบให้กับสถานศึกษาที่นำไปทดลองใช้อย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นตั้งใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูและบุคลากรมีเจตคติที่ดีและดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ ผู้ปกครอง ชุมชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้ผลการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปรากฏเช่นนี้ สอดคล้องกับชยาภรณ์ ศฤงคารทวีกุล ที่ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประสิทธิภาพของการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ชยาภรณ์ ศฤงคารทวีกุล, 2558)

4. การประเมินการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า มีสถานศึกษาที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับเข้มแข็ง จำนวน 102 และอยู่ในระดับที่ต้องการการพัฒนา จำนวน 14 แห่ง โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบได้พัฒนาตามหลักวิชาการ ผ่านกระบวนการที่

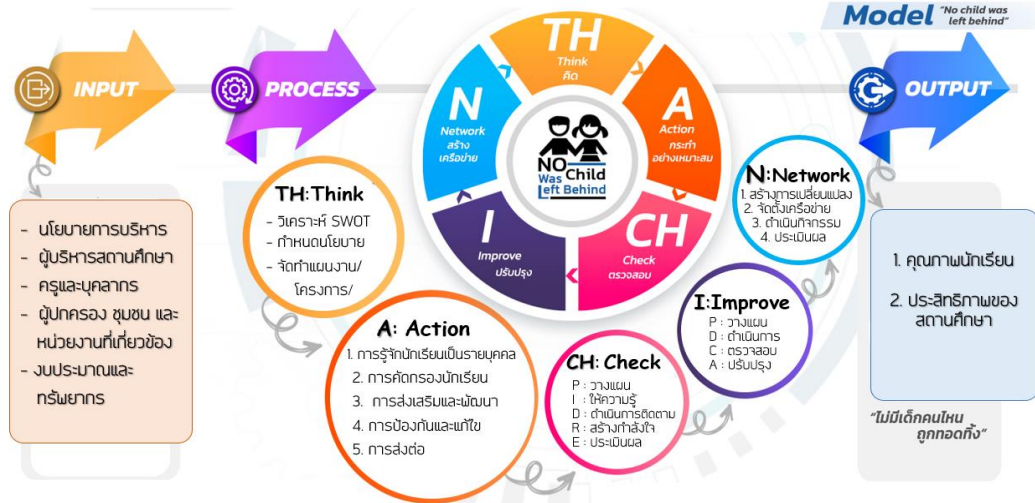
หลากหลาย โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มีการตรวจสอบและยืนยันรูปแบบ นำไปสู่การปรับปรุง พัฒนารูปแบบที่สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ได้จริง มีการชี้แจงเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้อย่างชัดเจน พร้อมระบุเป้าหมายและกำหนดการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล นอกจากนี้ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและ ให้ความร่วมมือ ภาคีเครือข่ายเข้มแข็ง สอดคล้องกับประชุม ปีนสกุล ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบ การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก (ประชุม ปีนสกุล, 2557)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยทำให้ได้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 3 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 1

รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 **THACHIN**

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

บทสรุป

รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 1) นโยบายการบริหาร 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 3) ครูและบุคลากร 4) ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 5) งบประมาณและทรัพยากร องค์ประกอบที่ 2

กระบวนการบริหาร (Process) ประกอบด้วย 1) TH : THINK คิดวิเคราะห์วางแผนรอบด้าน 2) A : ACTION ลงมือปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ 3) CH : CHECK ตรวจสอบ หาข้อค้นพบ ประเมินผล 4) I : IMPROVE ปรับปรุงพัฒนาด้วยวิธีการอันแยบยล และ 5) N : NETWORK ผสานเครือข่าย ชุมชน ร่วมพัฒนา และองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย คุณภาพของนักเรียน และประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในส่วนของการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรนำรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Input) องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร (Process) และองค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Output) ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบที่ทำให้สถานศึกษาได้นำไปใช้ในการบริหาร เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การนำรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาควิชาเครือข่าย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการวางแผนกลยุทธ์ร่วมกัน เพื่อทุกฝ่ายจะได้มีความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรจัดทำหลักสูตรการพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยจัดอบรมพัฒนาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งต่อไป

3. สถานศึกษาควรนำรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปศึกษารายละเอียด นำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เข้าสภาพบริบทของสถานศึกษาและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน เพื่อเป็นต้นแบบและเป็นตัวอย่างให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กัลยา พรหมรัตน์. (2559). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ชยาภรณ์ ศฤงคารทวิกุล. (2558). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

- พื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- นพปฎล บุญพงษ์. (2560). การนำเสนอรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ประชุม ปิ่นสกุล. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วิชัย อินทนาม. (2556). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2563*. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รายงานสภาวะการณ์การศึกษาไทย: ทิศทางและแนวโน้มการเรียนการสอนยุคโควิด-19*. สมุทรสาคร: พิมพ์ดี จำกัด.
- สุทิน ทองดวง. (2565). รูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 6(2): 367-380.

